gericht op het ontvangen. Maar daarom is zijn verantwoordelijkheid ook grooter nu en — later, wanneer het voor hem op geven aankomt. De Gereformeerde student ontvange thuis de liefde tot het Gereformeerde levensbeginsel, tot de Gereformeerde levenspractijk, dat ook uitbloeit in liefde tot het Gereformeerde volk en tot de Kerk des Heeren. Het moest eigenlijk zoo zijn, dat iedere Gereformeerde student uit volle overtuiging belijdenis doet van zijn geloof, voordat hij begint met zijn academische studie. Het is door vrijzinnigen van allerlei gading voorgesteld als summum van wijsheid, dat de jonge kinderziel niet mag bezwaard met allerlei ideologie, maar dat de mensch, tot vollen wasdom gekomen, zelf moet kiezen. Wij weten, wat dat beteekent. Zoo zijn er velen gekweekt, die onverschillig zijn voor alle religie, voor alle fijner zieleleven en waarvan wij de kinderen zien vervallen tot allerlei dwaze mystiek, omdat de mensch nu eenmaal bij brood alleen niet leven zal.

Neen, wij verwachten juist den waren wasdom, wanneer wij de kinderen (dus lang voordat ze student worden) leeren de beginselen, naar den eisch huns wegs, dan zullen ze, oud geworden zijnde, daarvan niet afwijken. Met droefheid zien wij ook kinderen, uit eigen kring, afwijken naar wereldsche paden. Wee ons, wanneer dit een gevolg is van de opvoeding van het ouderlijk huis. Wanneer vader en moeder het met het kerkgaan niet zoo nauw nemen, wat zullen zij dan klagen, wanneer hun kind, volwassen geworden, der kerk den rug toekeert? Wanneer onze kinderen thuis zien wanorde, onvrede, gebrek aan liefde, onwaarachtigheid, zullen zij dan, volwassen, niet wandelen op eigen gekozen wegen?

Wij achten het een voorrecht, wanneer zonen uit Gereformeerde gezinnen naar de Universiteit gaan om zich daar te bekwamen voor hun latere levenstaak, maar dan toch in het vertrouwen, dat juist zij straks vooraan zullen staan in den strijd, dien het Christelijk geloof in onze dagen te strijden heeft, eenerzijds tegen de bekoring van het wereldleven, dat in zijn schoone glansen, de ziel tracht weg te lokken van de aanbidding Gods en anderzijds tegen de zuigkracht van wetenschap en techniek, waarin de mensch zich meester waant van de krachten der schepping en der samenleving, en driestweg loochent den heiligen naam Gods.

De vorming van den Gereformeerden student zij — het is uitvoerig in het bovenstaande betoogd — in vrijheid, in groote vrijheid. Zonder twijfel zijn hieraan gevaren verbonden, maar wie het in eigen leven en in het leven van zijn zoon met de Heilige Schrift niet aandurft, die moet zijn zoon niet brengen in de sfeer van het hooger onderwijs. De geschiedenis der Vrije Universiteit bewijst dat de wetenschap niet behoeft te staan buiten het leven van den gewonen, den niet gestudeerden man; integendeel, dat ook in het geestesleven van den Gereformeerden mensch de wetenschap een plaats heeft. Dr Colijn heeft niet nagelaten er telkens op te wijzen, dat de kracht der Vrije Universiteit ligt in de trouw van het Gereformeerde volk èn van de Universiteit aan de openbaring Gods in de Heilige Schrift. Daarin ligt de levenseenheid van volk en wetenschap, ook van vader en zoon, die studeert. Verstaan vader en zoon dit beiden, dan zal de vrijheid niet tot een vloek worden, dan zal het conflict tusschen ouders en kinderen niet calamiteus worden.

Dan zal de vader niet, in heimelijke zelfvoldaanheid opzien tegen den zoon, die studeert, omdat hij zoo geleerd wordt, dan zal de zoon niet neerzien op den vader, omdat deze niet wetenschappelijk is gevormd, maar dan zullen beiden zich verheugen in de genade Gods, die hun geworden is.

Dan zal uit het Gereformeerde gezin, naast veel anderen zegen, ook deze zegen voortvloeien, dat de wetenschap niet het leven naar den eisch Gods verbreekt of verstoort, maar integendeel dat bevordert en sterkt.

Den Haag. J. VAN ANDEL.

PERSSCHOUW

Waar gaan we heen?

In het laatst verschenen nummer van „De Christelijke Onderwijzer", orgaan van de „Unie van Christelijke Onderwijzers", trof ons de volgende recensie:

> Kerstvertellingen, door Dien Brinkgreve. Uitg. van Goor en Zn, Den Haag.
>
> Mooie verhalen, mooie platen en mooie versjes. Hartelijk aanbevolen voor jongere kinderen (8—10 jaar). Eén wensch: kunnen bij een herdruk de versjes niet op muziek gezet worden? Dat zou stellig een aanwinst zijn. Eerlijkheidshalve d.w.z. om niemand een kat in den zak te laten koopen, moeten we nog opmerken, dat er vanuit orthodox-theologisch standpunt bezwaren tegen dit boek zijn aan te voeren. Wie echter heeft ingezien, dat het Kerstfeest ver boven iedere theologie uitgaat, kan zich slechts over een boek als dit verheugen.
>
> H. J.

We vreezen voor dezen recensent, dat hij een groote uitzondering maakt op de lezers van zijn blad.

Maar ook dan is het al erg genoeg wat hier staat.

Mocht echter inderdaad de geest van den recensent de geest zijn van zijn kring van de „christelijke onderwijzers", dan wordt het o.i. tijd, dat schoolbesturen, die er nog prijs op stellen, dat hun school een positief karakter behoudt, overwegen of zij wel onderwijzers uit den kring van dezen J. aan hun school begeeren.

Want afgedacht van wat de inhoud is van de „Kerstvertellingen", die besproken worden, toont de recensent hier een groote onverschilligheid ten opzichte van de belijdenis.

Wat belijdt deze schrijver dan op 't Kerstfeest?

En als het een onderwijzer is, die dit schrijft, wat vertelt hij den kinderen dan?

Een teveel aan theologische studenten.

Onder dit opschrift schreef Dr van Es in de „Leeuwarder Kerkbode":

> Ook dit onderwerp is in den laatsten tijd nog al eens in onze kerkelijke bladen aan de orde. Ds Miedema schrijft er o.m. van in de „Groninger Kerkbode".
>
> „Het merkwaardige is nu, dat niet alleen enkele kerkbodes op dit verschijnsel wijzen, en waarschuwend den vinger opheffen, maar dat ook professoren thans met deze waarschuwingen aanvangen. Prof. Waterink heeft in „De Reformatie" er op gewezen en Prof. Bouwman neemt het niet alleen over in „De Bazuin", maar geeft er ook zijn instemming mee te kennen.
>
> 't Zij verre van ons, dat we ons daarin verblijden. Zelfs willen wij niet klagen over het groote getal theologen. Op zichzelf noemen wij dat een verblijdend verschijnsel. Geen oogenblik zouden wij zelfs nu nog willen ijveren voor het afschaffen van de collecten voor hulpbehoevende studenten, om te arbeiden, dat er studenten in de theologie zijn, die door haar onderhouden worden.
>
> Alleen maar, waar we ook nu weer voor waarschuwen willen is voor die kunstmatige kweek van studenten in de theologie, door allerlei afzonderlijke vereenigingen en kringen, vooral als dat geschiedt onder de voorstelling alsof er nog altijd zoo bizondere nood zou zijn. Dit moet wel op teleurstelling en op groote moeilijkheid uitloopen. En nu te meer willen wij deze waarschuwing nog eens herhalen, opdat er toch vooral voorzichtigheid zij in dezen."

Hier wordt de spijker o.i. wel op den kop geraakt. Het onderhouden van studenten voor den heiligen dienst is volgens onze kerkenorde (art. 19) zaak van de kerken zelf. En dit terecht, want de dienst des Woords is **haar** dienst. En het kan nooit goed werken wanneer particuliere personen of vereenigingen den kerken de taak eigenmachtig uit de hand nemen. De kerken kunnen dan ook naar art. 19 der K.O. deze collecte niet doen ophouden. Jammer echter, dat men dit nu pas inziet en men nu den put wil gaan dempen nu het kalf reeds verdronken is.

Of zulke woorden helpen zullen?

Wat ons te wachten staat.

Uit de (R.-K.) „Gelderlander" knipten we het volgende berichtje:

> Het dagelijksch bestuur van den Nationalen Bond tegen Revolutie wijst er op, dat van communistische zijde getracht wordt de werkloosheid aan te wenden ten dienste van de communistische actie. Tot dat doel is een orgaan geschapen, dat landelijk deze geheele actie zal moeten leiden. Plaatselijk zullen Werkloozen-Agitatie-Comité's een taak hebben in het samenbrengen van werkloozen en het wekken van een revolutionnaire gezindheid onder hen. De eerste stappen bestaan in het samenstellen van eischen, aan te bieden aan de gemeenteraden, welke — naar men van communistische zijde vooropstelt — onvervulbaar moeten zijn. Aan deze eischen moet dan kracht bijgezet worden door een demonstratie van werkloozen, die de doorvoering dier eischen zal moeten verkrijgen.
>
> Wat te Haarlem en te Rotterdam geschiedde en op andere plaatsen in voorbereiding is, staat niet los van elkaar, maar is onderdeel van het landelijk uit te voeren plan tot het kweeken van een revolutionnairen geest door middel van de werkloozen.
>
> De gelden voor deze actie zijn aan de Amsterdamsche Centrale aanwezig. Regelmatig worden uit Berlijn aan het adres van de „Tribune" groote bedragen toegezonden. De leiding van het geheel bestaat ten slotte uit door de beweging betaalde personen, zooals die in de communistische partijen te vinden zijn, doch nimmer uit werkloozen zelf.

Wat leven we toch in een vrij land.

Vergelijk daarbij eens datgene wat er in Rusland gebeurt met „andersgezinden".

J. W.

KERKNIEUWS

GEREFORMEERDE KERKEN.

Beroepen te:

Anna Paulownapolder: J. v. d. Leek te Zalthommel.
Campen (Oost-Friesland, Duitschland): G. Schrovenwever, cand. te Osterwald-Veldhausen (Bentheim).
Giessen-Oud- en Nieuwkerk: P. G. Kunst, hulppred., cand. te Deventer.
Grijpskerk en Zuidwolde (Gr.): W. v. d. Heide te Zoutkamp.
Lochem: C. M. v. d. Loo, cand. te Den Haag.

Bedankt voor:

Rotterdam (Feijenoord): J. R. Goris te Apeldoorn.
Rotterdam (Katendrecht): Y. K. Vellenga te Meppel.
Smilde: S. E. Wesbonk te Hoorn.

Intrede te:

Middelharnis: P. A. Zeilstra. Tekst 1 Tim. 1:15.

Overleden:

13 December: H. Alting, Em. pred. te Voorschoten, 80 jaar.

Emeritaat.

Ds P. Bos, predikant der Geref. Kerk te Stadskanaal, is, naar de „N. Pr. Gron. Crt." vernoemt, voornemens op de a.s. te houden vergadering der Classis Stadskanaal om gezondheidsredenen eervol emeritaat aan te vragen.

Ds Bos is 60 jaar. Hij heeft tot heden 37 dienstjaren gehad en stond achtereenvolgens te Zuidbroek, Ten Boer, Delfzijl, Winsum en sinds 1921 te Stadskanaal.

Candidaten tot den H. Dienst.

Cand. S. Wagenaar te Bozum, beroepen predikant der Geref. Kerk van Rottum, is door de Classis Hallum na peremptoir examen met algemeene stemmen toegelaten tot de bediening des Woords en der Sacramenten, en hoopt Zondag 11 Januari 1931 zijn ambt te aanvaarden, na bevestiging door Ds U. Elgersma, van Haamstede.

Cand. J. J. Bosma, van Zuidwolde (Gr.), beroepen predikant der Geref. Kerk van Krabbendam (N.-H.), is door de Classis Alkmaar peremptoir geëxamineerd en met algemeene stemmen toegelaten tot den dienst des Woords en der Sacramenten. Hij hoopt Zondag 11 Januari 1931 zijn ambt te aanvaarden.

Cand. S. J. Dokter, van Den Helder, Dijkstraat 57, is door de Classis Alkmaar praeparatoir geëxamineerd en beroepbaar verklaard bij de Geref. Kerken in Nederland. Hij zal een eventueel beroep gaarne in overweging nemen.

Door de Classis Bentheim der Alt-Reformierten Kirchen (Gereformeerde Kerken) is praeparatoir geëxamineerd en beroepbaar verklaard de heer G. Schrovenwever, candidaat aan de Theologische School te Kampen. De heer G. Schrovenwever zal gaarne des Zondags de Gereformeerde Kerken in Nederland dienen, hoewel hij slechts een eventueel beroep van een der Geref. Kerken in Duitschland in overweging wil nemen. Adres voor Nederland: Trekvaart 299, IJsselmuiden bij Kampen.

De Classis Amsterdam der Geref. Kerken heeft praeparatoir geëxamineerd en beroepbaar verklaard den heer A. Quak, Theol. cand. aan de Vrije Universiteit, wonende te Amsterdam (W.), Jan van Riebeekstraat 21. Hij zal gaarne des Zondags de Kerken dienen en een eventueel beroep in overweging nemen.

Kerkinstitueering.

Te Castricum zal ingevolge een besluit van de Classis Haarlem overgegaan worden tot de institueering eener zelfstandige Geref. Kerk. Ds T. Kramer, van Beverwijk, is als consulent aangewezen.

Te Kantens (Gr.) zal nu overgegaan worden tot de institueering van een zelfstandige Geref. Kerk. Reeds zijn door de aldaar wonende manslidmaten der Kerk van Middelstum 4 ouderlingen en 3 diakenen gekozen.

Huwelijksbevestiging.

Te Haarlem heeft de Kerkeraad der Geref. Kerk besloten met ingang van 1 Januari a.s. over te gaan tot afschaffing van de betaling van kosten bij huwelijk, daarbij aannemende dat de collecte voldoende compensatie zal opleveren.

Kerkgebouwen.

Te Apeldoorn is door den Kerkeraad der Geref. Kerk de bouw van de derde Kerk aan den Arnhemschen weg opgedragen aan den architect E. J. Rothuizen te Arnhem.

Te Meeuwen (N.-Br.) heeft de Kerkeraad der Geref. Kerk besloten tot het bouwen van een nieuwe kerk. Het oude gebouw, dat in 1840 als een boerenschuur was aangekocht is, na 90 jaren gebruikt te zijn, geheel vervallen.

Zending.

Het verlof van Dr H. A. van Andel, miss. predikant te Solo (Java), is verlengd. Hij heeft voor de terugreis naar Indië plaats besproken op de „J. P. Coen", 14 Augustus 1931 van Genua. Zijn adres is tot 1 Januari 1931: „Hardenbroek" te Driebergen; en daarna: Velperweg 52 te Arnhem.

„GEREF. KERKEN IN HERSTELD VERBAND"

Beroepen te:

Amersfoort: H. C. v. d. Brink te Leiden.

CHR. GEREFORMEERDE KERK.

Tweetal te:

Vlaardingen: K. G. v. Smeden te Haarlem en P. de Smit te Utrecht.

Bedankt voor:

Apeldoorn: W. Bijleveld te Haarlem.

GEREFORMEERDE GEMEENTEN.

Tweetal te:

Rotterdam-Z.: A. Verhagen te Middelburg.

NEDERLANDSCHE HERVORMDE KERK.

Drietal te:

Kampen (vac. A. v. d. Kooij): W. L. Mulder te Voorthuizen, E. Schinnel te Ameide en J. J. Timmer te Ermelo.

Beroepen te:

Bergambacht: H. Ewoldt te Raamsdonksveer.
Domburg: P. F. v. Noort te Oud-Loosdrecht.
Hall bij Eerbeek (toez.): G. F. Callenbach, cand. te Amersfoort.
Heusden: T. G. Meester te Deurne.
Huizen (N.-H.) (2e pred. pl.): J. J. Timmer te Ermelo.
Nieuw-Buinen: G. v. Veldhuizen te Nigtevecht.
Rijssen: J. v. Amstel te Putten (G.).
Schelluinen: F. v. Asch te Randwijk.
Vaassen: J. C. Wolthers te Oostwedde.
Valburg: E. Warmolts te Scherpenzeel.
Velsen: H. Dekker te Weesp.
Zaandam-O.: J. H. Wessel te Burum.
Zonnemaire: J. Mortier te Zaik en Veecaten.

Aangenomen naar:

Den Burg (op Texel): T. Visser, cand. te Den Haag.
Slochteren: K. G. Kwint te Terkaple.

Bedankt voor:

Bennekom: I. Kievit te Baarn.
Holysloot: A. C. Lagrand, Em. pred. te Amsterdam.
Oosterhout: S. de Vries te Nieuw-Amsterdam.
Papendrecht: G. J. Koolhaas te Charlois (Rotterdam).
Purmerland: H. H. Schipper te Willemsoord.
Vinkeveen: A. v. Willigen te 's-Gravelmin-Capelle.
Zetten-Andelst: W. Rijnsburger te Poisbroek.
Zoutkamp-Vierhuizen (toez.): D. J. Politiek te Kolham.

Intrede te:

Monnikendam: J. W. v. d. Does. Tekst 1 Cor. 16:22.